Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 6 października 2015 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Sieci i usługi łączności elektronicznej — Dyrektywa 2002/20/WE — Artykuł 13 — Opłata za prawo do instalowania urządzeń — Zakres stosowania — Uregulowanie gminne zobowiązujące właścicieli słupów i masztów nadawczych telefonii ruchomej do zapłaty podatku

W sprawie C-346/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez cour d'appel de Mons (Belgia) postanowieniem z dnia 7 czerwca 2013 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 25 czerwca 2013 r., w postępowaniu:

Ville de Mons

przeciwko

Base Company SA, dawniej KPN Group Belgium SA,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: M. Ilešič, prezes izby, A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas (sprawozdawca) i C.G. Fernlund, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Wahl,

sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 maja 2015 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu ville de Mons przez N. Fortemps, avocate,

— w imieniu Base Company SA, dawniej KPN SA, przez A. Verheydena, S. Champagne'a oraz M. Derijkego, avocats,

— w imieniu rządu belgijskiego przez J. Van Holm, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez J. Bourtembourga, avocat,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez J. Hottiaux oraz L. Nicolae, działające w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: francuski.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2015 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 13 dyrektywy 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywy o zezwoleniach) (Dz.U. L 108, s. 21 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 13, t. 29, s. 337).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy spółką Base Company SA, dawniej KPN Group Belgium SA, (zwaną dalej „Base Company") a ville de Mons (miastem Mons) w przedmiocie podatku od słupów i masztów nadawczych radiotelefonii ruchomej postawionych na terytorium wspomnianego miasta.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Artykuł 1 dyrektywy o zezwoleniach, zatytułowany „Cel i zakres", stanowi w ust. 2:

„Niniejsza dyrektywa znajduje zastosowanie w odniesieniu do zezwoleń na dostęp do sieci i świadczenie usług w zakresie łączności elektronicznej".

4 W art. 2 ust. 2 lit. a) tej dyrektywy znajduje się następująca definicja:

„»ogólne zezwolenie« oznacza ramy prawne, określone przez państwa członkowskie, zapewniające prawo świadczenia dostępu do sieci oraz usług w dziedzinie łączności elektronicznej oraz określające szczegółowe obowiązki, jakie mogą zostać nałożone w odniesieniu do wszystkich lub poszczególnych rodzajów sieci i usług łączności elektronicznej, zgodnie z postanowieniami niniejszej dyrektywy".

5 Artykuł 13 omawianej dyrektywy, zatytułowany „Opłaty za prawo użytkowania oraz prawo [do] instalowania urządzeń", ma następujące brzmienie:

„Państwa członkowskie mogą zezwolić właściwym organom władzy państwowej na nakładanie opłat za prawo użytkowania częstotliwości radiowych i numeracji oraz prawo [do] instalowania urządzeń na potrzeby podmiotów państwowych lub prywatnych, co odzwierciedla potrzebę optymalnego wykorzystania powyższych zasobów. Państwa członkowskie zapewnią, by takie opłaty były obiektywnie uzasadnione, jawne, niedyskryminujące i proporcjonalne stosownie do celu, jaki ma być osiągnięty, oraz by uwzględniały cele określone w [art.] 8 [dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywy ramowej) (Dz.U. L 108, s. 33 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 13, t. 29, s. 349)]".

Prawo belgijskie

6 W dniu 5 marca 2007 r. conseil communal de la ville de Mons (rada miasta Mons) przyjęła règlement-taxe instaurant une taxe sur les pylônes et mâts de diffusion pour la téléphonie mobile (uchwałę ustanawiającą podatek od słupów i masztów nadawczych telefonii ruchomej, zwaną dalej „uchwałą w sprawie podatku") mającą zastosowanie do roku podatkowego 2007 i lat następnych.

7 Artykuł 1 uchwały w sprawie podatku, zatytułowany „Przedmiot opodatkowania”, stanowi, że omawiany podatek stosuje się do „słupów nadawczych lub masztów o określonej wielkości, które są obiektami wolnostojącymi, istniejących w trakcie roku podatkowego, przeznaczonych do tego, by służyć jako podpora dla różnych typów anten niezbędnych do dobrego funkcjonowania sieci telekomunikacji ruchomej, które nie mogły zostać umieszczone na obiekcie istniejącym (jak dach, kościół itp.)”.

8 Artykuł 3 wspomnianej uchwały, zatytułowany „Osoba zobowiązana do zapłaty”, przewiduje w swoim akapicie pierwszym, że do uiszczenia tego podatku zobowiązana jest „każda osoba fizyczna lub prawna będąca właścicielem obiektu określonego w art. 1 [tej uchwały]”.

9 Zgodnie z art. 4 uchwały w sprawie podatku, zatytułowanym „Stawka podatku”, wysokość podatku będącego przedmiotem postępowania głównego wynosi 2 500 EUR od słupa lub masztu nadawczego telefonii ruchomej.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

10 Z akt sprawy, jakimi dysponuje Trybunał, wynika, że Base Company jest operatorem publicznej sieci telekomunikacyjnej i z tego tytułu właścicielem oraz użytkownikiem sieci słupów służących jako podpora dla anten telekomunikacyjnych dla telefonii ruchomej na terytorium miasta Mons.

11 Na podstawie uchwały w sprawie podatku władze miasta Mons wydały na rzecz Base Company trzy decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego w zakresie podatku będącego przedmiotem postępowania głównego za rok podatkowy 2008 na łączną kwotę 7 500 EUR. Na powyższe decyzje wniesione zostało zażalenie do samorządowego kolegium miasta Mons. Po tym jak zażalenie to zostało oddalone, od decyzji tych wniesiono odwołanie do tribunal de première instance de Mons (sądu pierwszej instancji w Mons), który je uchylił. Miasto Mons zaskarżyło to orzeczenie przed sądem odsyłającym. Sąd ten ma wątpliwości co do możliwości zastosowania art. 13 dyrektywy o zezwoleniach w sprawie będącej przedmiotem postępowania głównego.

12 W tych okolicznościach cour d’appel de Mons (sąd apelacyjny w Mons) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 13 dyrektywy o zezwoleniach zakazuje jednostkom samorządu terytorialnego opodatkowania, ze względów budżetowych lub z innych powodów, działalności gospodarczej operatorów telekomunikacyjnych, których obecność na ich terytorium przejawia się w postaci związanych z prowadzeniem tej działalności słupów, masztów lub anten radiotelefonii ruchomej?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

13 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 13 dyrektywy o zezwoleniach należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, aby podatek taki jak ten będący przedmiotem postępowania głównego został nałożony na właścicieli obiektów wolnostojących, takich jak słupy czy maszty nadawcze, przeznaczonych do tego, by służyć jako podpora dla anten niezbędnych do funkcjonowania sieci telekomunikacji ruchomej, które nie mogły zostać umieszczone na obiekcie istniejącym.

14 Na wstępie należy przypomnieć, że dyrektywa o zezwoleniach – na mocy jej art. 1 ust. 2 – znajduje zastosowanie do zezwoleń na udostępnianie sieci i świadczenie usług w zakresie łączności elektronicznej (wyrok Belgacom i Mobistar, C-256/13 i C-264/13, EU:C:2014:2149, pkt 35)

15 Dyrektywa ta przewiduje nie tylko zasady dotyczące procedur przyznawania ogólnych zezwoleń lub praw do użytkowania częstotliwości radiowych lub numerów oraz treści tych zezwoleń, lecz również zasady dotyczące natury, a także wymiaru obciążeń finansowych związanych z tymi procedurami, jakie mogą zostać nałożone przez państwa członkowskie na przedsiębiorstwa w sektorze usług łączności elektronicznej (wyrok Belgacom i Mobistar, C-256/13 i C-264/13, EU:C:2014:2149, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).

16 Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Trybunału, w ramach dyrektywy o zezwoleniach państwa członkowskie nie mogą nakładać innych obciążeń lub opłat z tytułu udostępniania sieci i świadczenia usług łączności elektronicznej niż przewidziane tą dyrektywą (zob. podobnie wyroki: Vodafone España i France Telecom España, C-55/11, C-57/11 i C-58/11, EU:C:2012:446, pkt 28, 29; a także Belgacom i Mobistar, C-256/13 i C-264/13, EU:C:2014:2149, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).

17 W związku z powyższym, jak rzecznik generalny wskazał w istocie w pkt 33–36 opinii, aby przepisy dyrektywy o zezwoleniach znalazły zastosowanie do podatku takiego jak ten będący przedmiotem postępowania głównego, okoliczność powodująca jego nałożenie powinna być związana z procedurą wydawania ogólnego zezwolenia, które zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. a) dyrektywy o zezwoleniach zapewnia prawo świadczenia dostępu do sieci oraz usług w dziedzinie łączności elektronicznej (zob. podobnie wyroki: Komisja/Francja, C-485/11, EU:C:2013:427, pkt 30, 31, 34; Vodafone Malta i Mobisle Communications, C-71/12, EU:C:2013:431, pkt 24, 25; a także Fratelli De Pra i SAIV, C-416/14, EU:C:2015:617, pkt 41).

18 W tym względzie Trybunał przypomniał w odniesieniu do art. 13 dyrektywy o zezwoleniach, którego dotyczy zadane w niniejszej sprawie pytanie sądu odsyłającego, że przepis ten nie obejmuje wszystkich opłat, jakie są nałożone na infrastrukturę umożliwiającą udostępnianie sieci i świadczenie usług łączności elektronicznej (wyrok Belgacom i Mobistar, C-256/13 i C-264/13, EU:C:2014:2149, pkt 34).

19 Przepis ten dotyczy bowiem zasad nakładania opłat za prawa użytkowania częstotliwości radiowych lub numerów lub też prawa do instalowania urządzeń na własności publicznej lub prywatnej lub pod taką własnością (wyrok Belgacom i Mobistar, C-256/13 i C-264/13, EU:C:2014:2149, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

20 W niniejszym przypadku z postanowienia odsyłającego wynika, że do uiszczenia podatku będącego przedmiotem postępowania głównego jest zobowiązana „każda osoba fizyczna lub prawna będąca właścicielem obiektu”, czyli „słupów nadawczych lub masztów o określonej wielkości, które są obiektami wolnostojącymi […], przeznaczonych do tego, by służyć jako podpora dla różnych typów anten niezbędnych do dobrego funkcjonowania sieci telekomunikacji ruchomej, które nie mogły zostać umieszczone na obiekcie istniejącym (jak dach, kościół itp.)”.

21 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału pojęcia „urządzeń” i „instalowania” użyte w art. 13 dyrektywy o zezwoleniach odsyłają, odpowiednio, do fizycznej infrastruktury umożliwiającej udostępnianie sieci i świadczenie usług łączności elektronicznej oraz do ich fizycznego zainstalowania na danej własności publicznej lub prywatnej (wyrok Belgacom i Mobistar, C-256/13 i C-264/13, EU:C:2014:2149, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).

22 Zatem, pomimo że podatek będący przedmiotem postępowania głównego jest nakładany na właścicieli słupów i masztów nadawczych przeznaczonych do tego, by służyć jako podpora dla różnych typów anten niezbędnych do dobrego funkcjonowania sieci telekomunikacji ruchomej, które stanowią fizyczną infrastrukturę umożliwiającą udostępnianie sieci i świadczenie usług łączności elektronicznej, nie wydaje się, że omawiany podatek wykazuje cechy opłaty, którą nakłada się na przedsiębiorstwa świadczące usługi udostępniania sieci oraz usługi w dziedzinie łączności elektronicznej w zamian za prawo do instalowania urządzeń.

23 Ponadto, jak wynika z uwag przedstawionych Trybunałowi, okoliczność powodująca nałożenie tego podatku na każdego właściciela słupów lub masztów nadawczych, bez znaczenia, czy dysponuje on zezwoleniem wydanym na podstawie dyrektywy o zezwoleniach, czy też nie, nie wydaje się być związana z procedurą wydawania ogólnego zezwolenia upoważniającego przedsiębiorstwa do udostępniania sieci oraz świadczenia usług w dziedzinie łączności elektronicznej, co powinno jednak zostać zbadane przez sąd odsyłający.

24 W świetle powyższych rozważań na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że art. 13 dyrektywy o zezwoleniach należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie temu, aby podatek taki jak ten będący przedmiotem postępowania głównego został nałożony na właścicieli obiektów wolnostojących, takich jak słupy czy maszty nadawcze, przeznaczonych do tego, by służyć jako podpora dla anten niezbędnych do funkcjonowania sieci telekomunikacji ruchomej, które nie mogły zostać umieszczone na obiekcie istniejącym.

W przedmiocie kosztów

25 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 13 dyrektywy 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywy o zezwoleniach) należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie temu, aby podatek taki jak ten będący przedmiotem postępowania głównego został nałożony na właścicieli obiektów wolnostojących, takich jak słupy czy maszty nadawcze, przeznaczonych do tego, by służyć jako podpora dla anten niezbędnych do funkcjonowania sieci telekomunikacji ruchomej, które nie mogły zostać umieszczone na obiekcie istniejącym.

Podpisy